

بررسی نقش نمادها و نشانه ها در شکل گیری مساجد اسلامی

۱- صابر نبی زاده^۱ - ۲- خانلارمشاری^۲ *

۱- کارشناسی ارشد معماری (saber.architec65@yahoo.com)

۲- کارشناسی ارشد عمران- مهندسی آب، (kh.moshari @chmail.ir)

چکیده :

نمادها و نشانه ها بیان رمز آلود جز یکی از شاخصه های اصلی در مساجد اسلامی می باشند. از میان این نمادها و نشانه ها برخی دارای پیشینه مذهبی و اسطوره ای یا سلطه نمادی و ارزش های معین درونی بودند. که در معماری مسجد این نمادها و نشانه ها شیوه های مختلفی را برای خلق فضای عرفانی و معنوی به کار می برد که تأثیرهای متفاوتی را در افراد می تواند داشته باشد. پس چه بهتر که شیوه های گذشته و مفاهیم و افکار موجود در اجزای معماری مسجد را از گذشته تا به امروز شناخت و همچنین با تکیه بر داشته های خود سعی بر این داشته باشیم که فضایی را خلق کنیم که حس آرامش و پرستش را در کالبد فضایی مسجد و اجزای آن مانند نمادها و نشانه ها به بهترین نحو به بیننده و مخاطب منعکس و القا کند. این پژوهش در پی یافتن مفاهیم و محتوای شکل دهنده این نمادها در بطن دین اسلام بوده و به دنبال بررسی اثرات این مفاهیم در مساجد اسلامی می باشد. سوال اساسی که پژوهش بدان می پردازد بررسی تأثیر مفاهیم دینی در شکل گیری نمادها و نشانه های تمثیلی در معماری اسلامی می باشد، آیا نمادها و نشانه ها تأثیری در فضای عرفانی و معنوی مساجد دارند و یا عناصر مساجد اسلامی چه نمادها و نشانه های است و نمادها و نشانه های مساجد اسلامی به چه شکل نمود یافته اند، براین اساس روش تحقیق حاضر تحلیلی- توصیفی می باشد، و در آخر مجموعه اصول شکل دهی منتج از عناصر با توجه به شناخت مورد مطالعه و تحلیل نمادها و نشانه ها به طور خاص پرداخته است.

کلید واژه ها : مساجد اسلامی، معماری مسجد، هنر دینی، نمادها و نشانه ها

۱- کارشناسی ارشد معماری ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد هریس، ایران

۲- کارشناسی ارشد عمران گرایش مهندسی آب، اداره آموزش و پرورش میاندوآب، ایران